

Organy szkoły wyższej w postępowaniu administracyjnym

1. Zdolność organów szkoły wyższej do prowadzenia postępowania administracyjnego

Szkoła wyższa jest zakładem administracyjnym (publicznym) powołanym do świadczenia usług niematerialnych w dziedzinie nauki. Według Eugeniusza Ochendowskiego zakład publiczny jest jednością osób i rzeczy, powołaną przez organy administracji publicznej bądź za ich zezwoleniem przez inne podmioty dla trwałej realizacji określonego zadania publicznego, uprawnioną do nawiązywania stosunków administracyjnoprawnych i stosowania władztwa zakładowego¹. W orzecznictwie sądowym podkreślono, że: „Istotę władztwa zakładowego stanowi zakres upoważnień dla organów zakładu do jednostronnego kształtowania stosunków prawnych z użytkownikami zakładu, jak również z osobami, które znalazły się na terenie zakładu w innym charakterze. W zakładzie administracyjnym proces realizacji zadań publicznych przebiega w obrębie szeroko pojętej jego organizacji. Wynika to z faktu, że grupa społeczna złożona z użytkowników zakładu administracyjnego ma zawsze (w danym przedziale czasu) charakter mniej lub bardziej zamknięty”².

Szkoła wyższa i jej organy mogą brać udział w postępowaniu administracyjnym, w postępowaniach uproszczonych o charakterze administracyjnym – w sprawie wydawania zaświadczeń oraz w sprawach skarg i wniosków, w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz w innych postępowaniach szczególnych (np. w postępowaniu w sprawie udzielenia informacji publicznej). Szkoła wyższa jako osoba prawna ma zdolność do występowania jako strona postępowania administracyjnego oraz jako zobowiązany w egzekucji administracyjnej. Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym³ uczelnia ma osobowość prawną. Uczelnia może zatem prowadzić działalność gospodarczą, wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo od działalności mającej na celu kształcenia studentów i prowadzenie działalności naukowej, w zakresie i formach określonych w statucie i mieć własne interesy prawne w tej sferze.

---

¹ E. Ochendowski, *Zakład administracyjny jako podmiot administracji państwowej*, Poznań 1969, s. 58. Szerzej: S. Fundowicz, *Decentralizacja administracji publicznej w Polsce*, Lublin 2005, s. 244–270.

² Wyrok WSA w Białymstoku z dnia 15 lipca 2008 r., SA/Bk 320/08, LEX nr 566519.

³ Tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm. (dalej też: u.p.s.w).

Organy szkoły wyższej mają zdolność prawną do prowadzenia postępowania administracyjnego, którą stanowi „zespół przesłanek decydujących o zdolności do podejmowania czynności procesowych i czynności materialnoprawnych w postępowaniu administracyjnym”⁴. Kompetencje organów szkoły wyższej do wydawania decyzji administracyjnych wynikają przede wszystkim z art. 60, 70, 169, 196, 173, 175, 176, 190 oraz art. 207 prawa o szkolnictwie wyższym, które dotyczą rozstrzygnięcia w sprawach przyjęcia na studia oraz innych indywidualnych spraw studentów i doktorantów.

Organami jednoosobowymi uczelni są rektor i kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych, zgodnie z art. 60 ust. 6 u.p.s.w. Kierownikiem wydziału jest dziekan. Organy jednoosobowe uczelni mają kompetencje do prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji. Organy uczelni nie są organami administracji publicznej w znaczeniu ustrojowym, ale są organami w znaczeniu funkcjonalnym (takimi, którym zlecono funkcje administrowania⁵). Są to organy wskazane w art. 1 pkt 2 kodeksu postępowania administracyjnego⁶ (k.p.a.). Zgodnie z art. 1 k.p.a. normuje postępowanie: 1) przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych, 2) przed innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania spraw określonych w pkt 1. Organy szkoły wyższej są „innymi podmiotami powołanymi z mocy prawa” do rozstrzygnięcia indywidualnych spraw w drodze decyzji administracyjnej.

Stosowanie przez organy uczelni przepisów administracyjnego prawa procesowego wynika z art. 207 u.p.s.w., który wskazuje, że do decyzji w sprawach przyjęcia na studia oraz decyzji w sprawach przyjęcia na studia doktoranckie, decyzji podjętych przez organy uczelni, kierownika studiów doktoranckich lub dyrektora jednostki naukowej w indywidualnych sprawach studentów i doktorantów, a także w sprawach nadzoru nad działalnością uczelnianych organizacji studenckich oraz samorządu studenckiego i doktoranckiego, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego oraz przepisy o zaskarżaniu decyzji do sądu administracyjnego. Kodeks stosuje się także do decyzji w sprawach świadczeń pomocy materialnej, podjętych przez komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną. Odpowiednie stosowanie przepisów k.p.a. oznacza, że pewne jego regulacje znajdują zastosowanie wprost, inne z pewnymi modyfikacjami, natomiast jeszcze inne ze względu na specyfikę podmiotu,

⁴ B. Adamiak, J. Borkowski, *Postępowanie administracyjne i sądowniczo-administracyjne*, Warszawa 2012, s. 111.

⁵ J. Boć, [w:] J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, Wrocław 2005, s. 140.

⁶ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm. (dalej też: k.p.a.).

jakim jest uczelnia, nie będą miały zastosowania przed jej organami⁷. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w wyroku z dnia 30 kwietnia 2009 r. podkreślił, że: „Do decyzji, o których mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym [...], należą w szczególności: rozstrzygnięcia stwierdzające złożenie egzaminu magisterskiego i postanawiające o nadaniu tytułu magistra; decyzja wydana po wznowieniu postępowania w sprawie zakończonej ostateczną decyzją o nadaniu tytułu zawodowego magistra; decyzja o nadaniu stopnia naukowego; decyzja odmawiająca przyjęcia na studia wyższe; decyzja o skreśleniu z listy studentów”⁸.

Orzecznictwo sądowe wskazuje na zdolność prawną organu szkoły wyższej do bycia podmiotem postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 11 marca 2010 r. podkreślił, że: „1. Dziekan Wydziału jest jednoosobowym organem uczelni na mocy art. 60 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym [...] i wydaje decyzje w indywidualnych sprawach studentów i doktorantów, a także w sprawach nadzoru nad działalnością uczelnianych organizacji studenckich oraz samorządu studenckiego – jako organ pierwszej instancji (art. 207 ust. 1 ustawy). Skoro ustawodawca w sprawach studenckich wprowadził postępowanie dwuinstancyjne, to przyjmując należy, że zarówno dziekan jak i rektor są w postępowaniu administracyjnym autonomicznymi organami i w przypadkach przewidzianych w ustawie uzyskują w postępowaniu sądownoadministracyjnym zdolność sądową i procesową (art. 25 i 26 p.p.s.a.⁹). 2. Skoro przedmiotem kontroli w postępowaniu sądownoadministracyjnym było postanowienie dziekana wydziału, to stosownie do art. 32 p.p.s.a. stronami tego postępowania jest skarżący oraz dziekan – jako organ, a nie rektor uniwersytetu. To na dziekanie spoczywa określony w art. 54 § 2 p.p.s.a. obowiązek przekazania akt wraz ze skargą i odpowiedzią na skargę, gdyż posiada on przymiot strony postępowania, a zatem i zdolność sądową do występowania w tej sprawie”¹⁰.

Kontrolę decyzji wydawanych przez dziekana sprawuje rektor. Kompetencja ta wynika z art. 70 ust. 2 u.p.s.w., który stanowi, że: od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej służy odwołanie do rektora. Rektor ma jednak szersze kompetencje procesowe niż tylko rozpatrywanie odwołań od decyzji dziekana. Sprawuje również nadzór nad rozstrzygnięciami kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej i może wszcząć postępowanie nadzorcze z urzędu. Artykuł 70 ust. 3 u.p.s.w. stanowi bowiem, że „Rektor uchyla decyzję kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej sprzeczną z ustawą, statutem, uchwałą senatu lub najwyższego organu kolegiального

⁷ Zob. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 8 grudnia 2009 r., II SA/OI 891/09, LEX nr 969443.

⁸ III SA/Lu 462/08, LEX nr 554846.

⁹ Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 270 ze zm.

¹⁰ I OSK 1735/09, LEX nr 578344.

uczelni niepublicznej, uchwałą rady tej jednostki organizacyjnej, regulaminami lub innymi przepisami wewnętrznymi uczelni lub naruszającą ważny interes uczelni”. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 20 marca 2007 r. zauważył, że: „Przepisem szczególnym, o którym stanowi art. 163 k.p.a., jest art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym [...], który przewiduje możliwość uchylecia decyzji sprzecznej z ustawą. Jest to samoistne uprawnienie rektora, które nie wymaga do jego zastosowania złożenia odwołania przez uprawnioną stronę tego postępowania”¹¹. Kompetencje nadzorcze rektora wynikają także z art. 207 ust. 3 u.p.s.w., który stanowi, że „Organem właściwym do wznowienia postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego i wydania dyplomu oraz do stwierdzenia nieważności decyzji o nadaniu tytułu zawodowego i wydaniu dyplomu jest rektor uczelni”.

Wyjątek od zasady dwuinstancyjności postępowania zawiera art. 207 ust. 2 u.p.s.w., zgodnie z którym decyzje wydawane przez rektora w pierwszej instancji są ostateczne. W takim przypadku strona może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, stosuje się bowiem odpowiednio art. 127 § 3 k.p.a. przewidujący taki środek zaskarżenia. Wniesienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oznacza wyczerpanie środków zaskarżenia na drodze administracyjnej i stanowi przesłankę dopuszczalności skargi do sądu administracyjnego. Dopiero po wniesieniu wniosku i wydaniu przez rektora decyzji w tej sprawie stronie służy skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Z przepisów prawa o szkolnictwie wyższym wynika, że dziekan może delegować swoje kompetencje i upoważnić inne podmioty wewnątrzuczelniane (wydziałowe) do wydawania decyzji administracyjnych. Takimi podmiotami są komisje rekrutacyjne. Zgodnie z art. 169 ust. 10 u.p.s.w. rekrutację przeprowadzają komisje rekrutacyjne powołane przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej lub inny organ wskazany w statucie. Komisja rekrutacyjna podejmuje decyzje w sprawach przyjęcia na studia. Komisja rekrutacyjna nie jest powoływana w sytuacji, gdy wstęp na studia jest wolny. Decyzje w sprawie przyjęcia na studia podejmuje w takim przypadku kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni lub inny organ wskazany w statucie (art. 169 ust. 11 u.p.s.w.). W przypadku powołania wydziałowej komisji rekrutacyjnej odwołanie służy do uczelnianej komisji rekrutacyjnej, powołanej w trybie określonym w statucie. Jeśli komisja rekrutacyjna nie została powołana, to od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni lub innego organu wskazanego w statucie służy odwołanie do rektora, w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji (art. 169 ust. 13 u.p.s.w.). Po rozpatrzeniu odwołania decyzję podejmuje odpowiednio uczelniana komisja rekrutacyjna albo rektor w przypadku niepowołania komisji rekrutacyjnej. Decyzja tych organów w sprawie przyjęcia na studia jest ostateczna. Podobne

¹¹ II SA/OI 588/06, LEX nr 265525.

rozwiązanie prawne zostało przyjęte w zakresie rekrutacji na studia doktoranckie. Rekrutację w tym zakresie przeprowadzają komisje rekrutacyjne powołane przez kierownika jednostki organizacyjnej uczelni lub dyrektora jednostki naukowej. Komisje rekrutacyjne podejmują decyzje w sprawach przyjęcia na studia doktoranckie (art. 196 ust. 3 u.p.s.w.).

2. Ograniczenie formalizmu procesowego w postępowaniu przed organami szkoły wyższej

Ograniczenie formalizmu procesowego w prawie administracyjnym wpisuje się w europejskie dążenie do zapewnienia „dobrej i skutecznej”¹² administracji, uproszczenia i odformalizowania procedur oraz zapewnienia przejrzystości postępowania administracyjnego¹³. Nowoczesna regulacja administracyjnego prawa procesowego powinna mieć na celu „zagwarantowanie prawa do dobrej administracji za pomocą otwartej, efektywnej i niezależnej administracji w oparciu o europejskie prawodawstwo dotyczące postępowania administracyjnego”¹⁴.

Należy uznać, że postępowanie administracyjne przed organami szkoły wyższej, dotyczące indywidualnych spraw studentów i doktorantów, w pewnym zakresie ma charakter uproszczony, a realizuje się w nim ogólne podstawowe założenia tej procedury¹⁵.

Postępowanie uproszczone wyróżniają określone cechy, wymienione przez Janusza Borkowskiego: niezbyt rozbudowana regulacja prawna, założona w przepisach szybkość działania organu administracji publicznej przy ograniczonym formalizmie czynności oraz szeroka dostępność tego postępowania dla różnych podmiotów¹⁶.

Organy szkoły wyższej zobowiązane są przestrzegać zasady ogólnej szybkości i prostoty postępowania administracyjnego, zawartej w art. 12 § 1 i 2 k.p.a., zgodnie z którą: „Organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwione niezwłocznie”. W postępowaniu prowadzonym przez organy uczelni, ze

---

¹² Szerzej: Z. Kmiecik, *Ogólne zasady prawa i postępowania administracyjnego*, Warszawa 2000, s. 25–26.

¹³ Z. Kmiecik, M. Królikowska-Olczak, *Finlandia*, [w:] Z. Kmiecik (red.), *Postępowanie administracyjne w Europie*, Kraków 2005, s. 107.

¹⁴ Zob. rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2013 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie prawodawstwa dotyczącego postępowania administracyjnego w Unii Europejskiej [2012/2024 (INI)].

¹⁵ Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w wyroku z dnia 4 września 2008 r. (II SA/Op 154/08, LEX nr 518037) podkreślił, że: „1. Postępowanie w sprawie przyznania stypendium winno zachować ogólne podstawowe cechy postępowania administracyjnego i respektować podstawowe jego założenia. 2. Wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie przyznania stypendium socjalnego i na wyżywienie, wymaga przeprowadzenia postępowania z uwzględnieniem art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a.”

¹⁶ J. Borkowski, [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2014, s. 725.

względu na jego specyfikę, zastosowanie znajdują te instytucje prawne z kodeksu postępowania administracyjnego, które wskazują na uproszczony charakter niektórych czynności procesowych podejmowanych przez organ. Elementy postępowania uproszczonego zawierają m.in. przepisy kodeksu dotyczące terminów załatwiania spraw (w szczególności art. 35 § 1 i 2 k.p.a.). Artykuł 35 § 2 k.p.a. normuje sposób załatwiania tego rodzaju spraw, które mogą być załatwione „niezwłocznie”. Zgodnie z art. 35 § 2 k.p.a. niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone na podstawie dowodów przedstawionych przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub faktów i dowodów powszechnie znanych z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź są możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ. Oznacza to, że organ nie musi prowadzić szczegółowego postępowania dowodowego, ponieważ od początku postępowania ma dostęp do dowodów w sprawie, co pozwoli mu szybko rozstrzygnąć sprawę.

Inne instytucje prawne, realizujące zasadę prostoty postępowania to: możliwość przyjęcia przez organ oświadczenia strony w miejsce zaświadczenia (art. 75 § 2 k.p.a.), postępowanie gabinetowe oparte przede wszystkim na dokumentach jako uproszczona forma postępowania wyjaśniającego (w sprawach studenckich rozprawa nie jest prowadzona), niestosowanie rozbudowanego systemu środków dowodowych, możliwość odstąpienia od uzasadnienia decyzji administracyjnej (art. 107 § 4 k.p.a.), korekta drobnych błędów przez organ administracji publicznej w trybie rektyfikacji decyzji i postanowień (art. 111–113 k.p.a.), samokontrola organu administracji publicznej w postępowaniu odwoławczym (art. 132 k.p.a.) oraz ograniczenie żądania przez organy administracji publicznej zaświadczeń i oświadczeń, jeśli informacje mogą być uzyskane w inny sposób (art. 220 k.p.a.). Uczelnie nie w pełni wdrożyły jeszcze elektroniczną komunikację organu ze stroną w zakresie doręczeń, wezwań, pełnomocnictwa, decyzji i postanowień w formie dokumentu elektronicznego.

W orzecnictwie sądowym ugruntowany został pogląd, że odpowiednie stosowanie przepisów k.p.a. przez organy uczelni polega na zachowaniu przez nie minimum procedury administracyjnej, niezbędnej do załatwienia spraw i zagwarantowania ustawowych uprawnień strony¹⁷, ale przy uwzględnieniu specyfiki szkoły wyższej¹⁸. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 23 lipca 2008 r. słusznie zauważył, że: „1. Decyzja o skreśleniu z listy studentów jest indywidualnym aktem administracyjnym, do którego stosuje się odpowiednio przepisy k.p.a. oraz przepisy o zaskarżeniu decyzji do sądu administracyjnego. 2. Decyzja organów uczelni, w kontekście wyrażonej w art. 77

¹⁷ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 8 grudnia 2006 r., SA/Wa 1657/06, LEX nr 320565.

¹⁸ IV SA/Po 201/13, LEX nr 1328687.

ust. 5 Konstytucji RP zasady autonomii szkół wyższych, nie musi spełniać tak surowych kryteriów jak decyzja organu administracyjnego”¹⁹.

3. Procesowe prawa studenta w relacjach z organami szkoły wyższej

Student w relacjach z dziekanem i rektorem jako organami uczelni jest chroniony przepisami prawa, takimi jak: Konstytucja RP²⁰, prawo o szkolnictwie wyższym, kodeks postępowania administracyjnego oraz przepisami wewnętrznymi uczelni, do których należą: statut i regulamin szkoły wyższej. Przepisy wewnątrzakademyjne powinny być zgodne z przepisami powszechnie obowiązującymi. Zgodnie z konstytucyjną zasadą praworządności wszelkie działania dziekana i rektora oraz innych organów uczelni muszą mieć podstawę prawną. Należy zaznaczyć, że organ uczelni nie może odmówić przyjęcia wniosku studenta, ale powinien się z nim zapoznać i rozpatrzyć w odpowiednim trybie. Decyzja podjęta w sprawach indywidualnych dotyczących studenta powinna mieć formę pisemną, zgodnie z art. 14 § 1 oraz art. 109 k.p.a., chociaż może być ogłaszana w sposób przewidziany w regulaminie studiów. Pozytywna odpowiedź, zgodna z wnioskiem strony, może mieć wyjątkowo formę zgody napisanej na podaniu. Natomiast każde inne rozstrzygnięcie powinno być odrębną pisemną odpowiedzią i zawierać elementy określone w art. 107 k.p.a., w tym – uzasadnienie faktyczne i prawne. Wiąże się to z dopuszczalnością dalszej kontroli rozstrzygnięć dziekana i rektora sprawowaną przez sądy administracyjne. Taki pogląd wyraził WSA w Bydgoszczy w wyroku z dnia 1 kwietnia 2008 r., w którym podkreślił, że: „Powołanie się na «względy organizacyjne» jako podstawę odmowy przeniesienia na studia stacjonarne wymaga precyzyjnego określenia, jakie to względy i z czego wynikają, zważywszy przy tym, iż odmowa spełnienia wnioskowanego żądania, wymaga dokładnego i przekonywującego wyjaśnienia powodów takiego rozstrzygnięcia (art. 8 k.p.a.)”²¹. Rektor jako organ wyższego stopnia sprawuje nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych uczelni (wydziałów), jest niezależny w swoim postępowaniu, co oznacza, że nie uzgadnia swoich rozstrzygnięć z dziekanem jako organem I instancji. „Uzgadnianie” naruszałoby poważnie zasadę prawdy obiektywnej postępowania, zawartą w art. 7 i 77 k.p.a. Rektor kontroluje bowiem poprawność decyzji dziekana, zarówno pod względem materialnym, jak i procesowym. W przypadku ustalenia nieprawidłowości rektor uchyla decyzję dziekana i podejmuje własne rozstrzygnięcie (zgodnie z art. 138 k.p.a.).

---

¹⁹ IV SA/Po 660/07, LEX nr 566517.

²⁰ Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78, poz. 483.

²¹ II SA/Bd 49/08, LEX nr 554814.

Decyzje organów szkoły wyższej wydawane na podstawie k.p.a. są indywidualnymi administracyjnymi aktami zewnętrznymi. Należy jednak zaznaczyć, że organy szkoły wyższej w ramach stosunku zakładowego podejmują także wiele działań o charakterze wewnętrznym, które nie są decyzjami w rozumieniu k.p.a. W orzecznictwie sądowym do takich aktów „zaliczono w szczególności: zgodę dziekana wydziału na podjęcie dodatkowych studiów na innym kierunku tej samej bądź innej uczelni; odmowę udzielenia przez organy szkoły wyższej urlopu dziekańskiego studentowi. Do zdarzeń niepodlegających reżimowi kodeksu postępowania administracyjnego zaliczono także ocenę egzaminatora, będącą jego wyłącznym atrybutem”²², niedopuszczenie studenta do sesji egzaminacyjnej, wyrażenie zgody na zmianę promotora lub odmowę jej wyrażenia²³. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 25 lipca 2013 r. zauważył, że: „Wyrażenie zgody na egzamin komisyjny jest decyzją wewnątrzzakładową, która nie podlega ocenie w toku kontroli sądowej”²⁴.

Należy podkreślić, że w sprawach wewnątrzzakładowych przysługuje użytkownikom prawo wniesienia skargi powszechnej z działu VIII k.p.a. Zgodnie bowiem z art. 3 § 4 k.p.a. do spraw z zakresu tzw. sfery wewnętrznej administracji stosuje się przepisy działu VIII *Skargi i wnioski*. Postępowanie w sprawach skarg i wniosków stanowi rodzaj uproszczonego postępowania o charakterze administracyjnym, które kończy się zawiadomieniem o sposobie załatwienia skargi. J. Borkowski wskazał, że „uproszczenie postępowania skargowego wyraża się w tym, że nie ma w nim stron postępowania, nie wydaje się rozstrzygnięć adresowanych do skarżącego (wnioskodawcy), a tylko zawiadamia się go o swoich działaniach wewnętrznych zmierzających do wyjaśnienia okoliczności będących przyczynami skargi, nie ma toku instancji ani środków zaskarżenia”²⁵. Według Małgorzaty Jaśkowskiej uproszczenie postępowania w sprawie skarg i wniosków jest w istocie konsekwencją jego uniwersalności. Postępowanie to ma charakter uniwersalny zarówno ze względu na szeroki zakres podmiotowy, jak i przedmiot²⁶. W postępowaniu w sprawach skarg i wniosków istotna jest reguła kwalifikowania pisma według jego treści²⁷. Zgodnie z art. 222 k.p.a. o tym, czy pismo jest skargą albo wnioskiem, decyduje treść pisma, a nie jego forma zewnętrzna. Przepisy działu VIII k.p.a. tworzą zasadę „jednotorowości proceduralnej, która wyklucza możliwość wykorzystywania różnych procedur równolegle lub kolejno po sobie w tożsamej sprawie, jak również zapobiega uchylaniu się od rygorów procesowych”²⁸.

²² Wyrok WSA w Białymstoku z dnia 15 lipca 2008 r., II SA/Bk 320/08, LEX nr 566519.

²³ Postanowienie NSA z dnia 19 maja 2010 r., I OSK 774/10, LEX nr 694361.

²⁴ III SA/Gd 360/13, LEX nr 1364747.

²⁵ B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2014, s. 737.

²⁶ M. Jaśkowska, A. Wróbel, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Kraków 2000, s. 1018.

²⁷ B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks...*, s. 708.

²⁸ *Ibidem*.

Wnioski

Postępowanie prowadzone przez organy szkoły wyższej powinno „prowadzić do właściwych rezultatów”²⁹. Prostota tego postępowania polega na: uproszczonym sposobie wnoszenia żądania wszczęcia postępowania, często na formularzu dostępnym na stronie internetowej uczelni (np. wniosek w postępowaniu rekrutacyjnym), wykorzystaniu komunikacji elektronicznej w relacjach ze studentami, pominięciu niektórych stadiów postępowania oraz pewnym ograniczeniu uprawnień procesowych jednostki w toku postępowania. Zasada efektywności postępowania zakłada, że organ prowadzi postępowanie w sposób najmniej uciążliwy dla strony i innych uczestników postępowania. Organ może ograniczyć postępowanie dowodowe do niezbędnych czynności, jeżeli sprawa może być rozstrzygnięta na podstawie dowodów przedstawionych przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub faktów i dowodów powszechnie znanych z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź takich, które są możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ. Należy przyjąć, że organ może rozstrzygnąć sprawę szybko i sprawnie w postępowaniu uproszczonym, jeżeli wniosek strony jest w sposób oczywisty uzasadniony albo wniosek jest w sposób oczywisty bezpodstawny. Należy jednak podkreślić, że w postępowaniu muszą być zachowane minimalne wymogi proceduralne, gwarantujące jednostce ochronę jej praw. Uproszczone postępowanie musi w dalszym ciągu spełniać wymogi sprawiedliwości proceduralnej, której istotą jest podmiotowe traktowanie uczestników postępowania, zapewnienie stronom możliwości korzystania z ich praw i gwarancji procesowych oraz zagwarantowanie im rzetelnego rozpatrzenia sprawy w dwóch instancjach³⁰.

---

²⁹ Z. Kmiecik, *Ogólne...*, s. 149.

³⁰ Zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 8 kwietnia 2014 r., SK 22/11, Dz. U. z 2014 r., poz. 543.

